

A Study The Skill School Administrators in Basic Education Under Sribunruang District, Nongbualamphu Province

Sasirada Pangthai^{1*}

¹ Pitchayabundit College, Thailand

* Corresponding author. E-mail: sasirada.p63@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research are (1) to study the administrative skills of administrators of basic educational institutions, Si Bunruang District, Nong Bua Lamphu Province, and (2) to compare the administrative skills of administrators of basic educational institutions, Si Bunruang District, Nong Bua Lamphu Province, classified by educational background, operating experience and the size of the educational institution. The sample group includes educational institution administrators and teachers in basic educational institutions Si Bunruang District, Nong Bua Lamphu Province, a total of 273 people were randomly sampled using a stratified random sampling method using the size of educational institutions as strata to divide the sample. The research instrument was a questionnaire with a consistency index of 1.00 and a reliability of 0.98. Data were analyzed using a ready-made program and the statistics used were percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test, if differences were found, multiple comparisons were made using the Scheffe's Method. The results of the study found that administrative skills of administrators of basic educational institutions Si Bunruang District, Nong Bua Lamphu Province, as a whole is at a high level. Results of comparing the administrative skills of administrators of basic educational institutions. Si Bunruang District, Nong Bua Lamphu Province found that administrators of basic educational institutions had different educational qualifications, work experience, and sizes of educational institutions. There are different overall and individual opinions.

Keywords: Administrative Skills, Administrators of Basic Educational Institutions, Nong Bua Lamphu Province

การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

ศศิราดา แพงไทย^{1*}

¹ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: sasirada.p63@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู และ (2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 273 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่งได้กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F – test) หากพบความแตกต่างเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method) ผลการศึกษาพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความเห็นโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ทักษะการบริหาร, ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, จังหวัดหนองบัวลำภู

© 2023 JAE: Journal of Applied Education

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนา การศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้อง กับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

แนวทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษาปัจจุบันมีหลายประการ ซึ่งในแต่ละ ประการนั้น มีจุดมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข มีการจัดโครงสร้างการบริหารการศึกษาเปลี่ยนไปจากเดิม มีการยุบรวม กรมต่างๆ ในส่วนกลางเข้าด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการทำงาน และเอื้อให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาที่สังกัด โดยมุ่งหวังให้มีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัด

การศึกษาที่เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งหมายความว่าเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาจะมีอำนาจอิสระในการตัดสินใจในแต่ละเรื่องโดยใช้เวลาน้อยลงด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจะพึงตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติงานที่มีความสำคัญมากที่สุดในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) ดังนั้น สถานศึกษาซึ่งมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบการบริหารงานของสถานศึกษาที่มีโครงสร้างการบริหารงานตามกฎหมาย จะสามารถบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพตามนโยบายและเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับทักษะการบริหารงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาคือ บุคคลที่เป็นกลไกสำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีอำนาจ และหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และตัดสินใจในระดับสถานศึกษา ภายใต้อำนาจจำกัดและเงื่อนไขของทรัพยากร ได้แก่ คน เงิน วัสดุและการจัดการเป็นสำคัญ ซึ่งการบริหารงานของผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะในการบริหารสถานศึกษา ดังที่ เดรกและโรว์ (Drake and Roe, 1986) ได้กล่าวถึง ทักษะของผู้บริหารที่สำคัญ มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านความคิดรวบยอด 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ด้านการเรียนการสอน 4) ด้านเทคนิค และ 5) ด้านความรู้ ความคิด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรที่จะพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีศักยภาพ และคุณภาพโดยเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในการบริหารงานเป็นอย่างดี กล่าวคือ กล้าพูด กล้าตัดสินใจ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และรู้จักระดมทรัพยากร มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ และมีความ รับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ด้วยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม บูรณาการ การจัดการศึกษาบนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อผู้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ได้กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนา การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง 2) ด้านการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน 3) ด้านการส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) ด้าน โอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม การเข้าถึง บริการทางการศึกษา 5) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) ด้านการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานที่นำนโยบายสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ได้นำนโยบายดังกล่าวมาปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐาน การศึกษา ตลอดจนการประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว และสถาบันทางสังคม มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าทักษะการบริหาร มีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านเทคนิควิธี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความคิดรวบยอด ด้านความรู้ความคิด ด้านการศึกษาและการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู สำหรับนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 71 คน และครูผู้สอน จำนวน 867 คนในสถานศึกษา อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2565 รวม 938 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 28 คน และครูผู้สอน จำนวน 245 คน ในสถานศึกษาอำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู รวม 273 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่ง

2. สมมติฐานของการวิจัย

2.1 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกัน

2.2 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน

2.3 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีจำนวน 1 ฉบับแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งกำหนดคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560)

- 5 หมายถึง มีบทบาทการทำงานเป็นทีมระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีบทบาทการทำงานเป็นทีมระดับมาก
- 3 หมายถึง มีบทบาทการทำงานเป็นทีมระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีบทบาทการทำงานเป็นทีมระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีบทบาทการทำงานเป็นทีมระดับน้อยที่สุด

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนโดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการ

4.2 สร้างแบบสอบถามตามที่ได้ศึกษาแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Objective Congruence: IOC) ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ได้ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม เท่ากับ 1.00

4.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณเชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนและนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์

4.5 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98

4.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณค่าทางสถิติดังกล่าว โดยอาศัยการคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

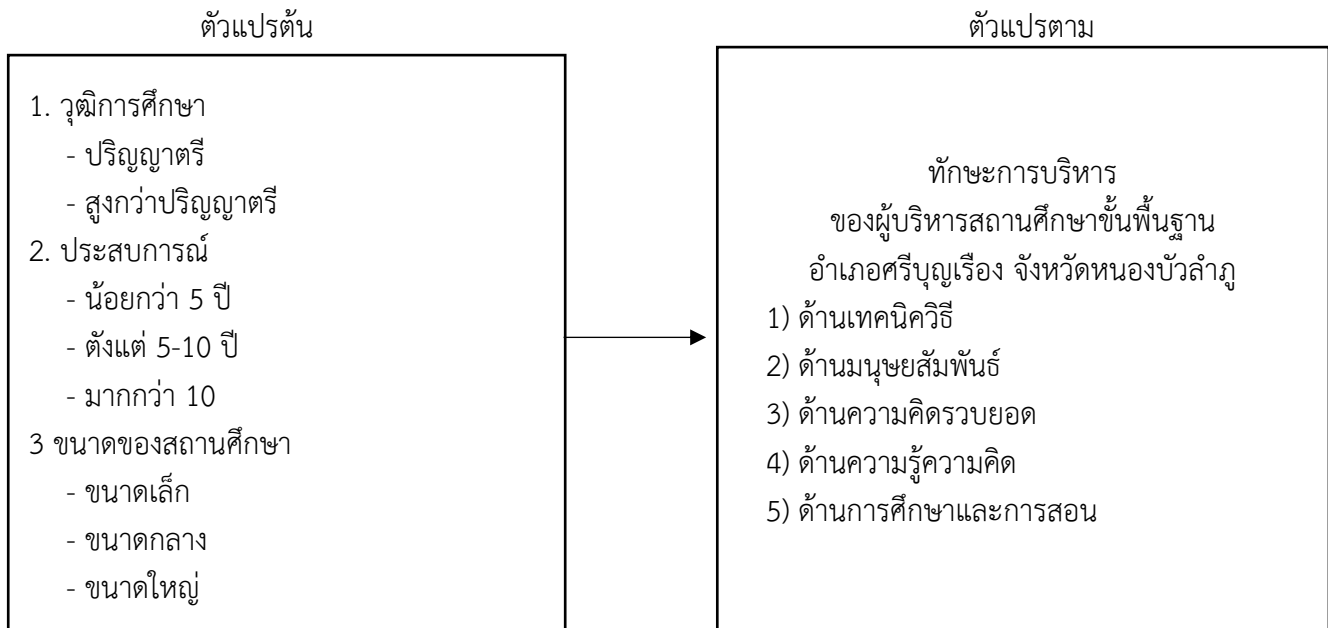
5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

5.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2560)

- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีบทบาทการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มีบทบาทการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง มีบทบาทการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง มีบทบาทการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง มีบทบาทการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.4 วิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู เปรียบเทียบตามวุฒิการศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test) และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานกับขนาดของสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe') (สุพัตน์ สุขมลสันต์. 2560)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

ข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 60.44 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 39.56 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 16.12 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 – 10 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 30.40 และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 53.48 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 56.78 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 55 คิดเป็นร้อยละ 20.15

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ด้านเทคนิควิธี และด้านความคิดรวบยอด

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษามีดังนี้

2.1 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่า การบริหารเป็นกระบวนการสำคัญซึ่งการดำเนินงานประกอบด้วย การวางแผน การจัดรูปงาน และระบบกำลังคน การจูงใจและการควบคุม การดำเนินงานของบุคคลภายในหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ในการจัดหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ผู้บริหารจะต้องมีทักษะ วิธีการ ปัจจัยหรือ ทรัพยากรเป็นวัตถุดิบสำคัญสำหรับดำเนินงาน ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับทักษะในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ทักษะด้านเทคนิควิธี เป็นทักษะความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความชำนาญในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง พร้อมทั้งมีความคล่องแคล่วในการใช้เครื่องมือ และเทคนิควิธีการในการทำกิจกรรม ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นทักษะที่ช่วยให้ผู้บริหารทำงานกับปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพผลด้วยการสร้างพลังแห่งความร่วมมือของทีมงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย ขององค์กร ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นความสามารถที่จะประสานสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ผู้บริหารจำเป็นจะต้องรู้ถึงการพึ่งพาอาศัยกันของส่วนงาน และเข้าใจความซับซ้อนขององค์กรทั้งหมด สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ภายในองค์กรหรือเรียกว่า ทักษะทางมโนมิติ ทักษะด้านความรู้ความคิด เป็นทักษะที่ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีความรู้ความคิด มีสติปัญญา และมีวิสัยทัศน์ ซึ่งทักษะทางด้านนี้เป็นทักษะพื้นฐานของผู้บริหาร ทักษะด้านการศึกษาและการสอน เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร ในฐานะเป็นผู้นำทางวิชาการศึกษา ซึ่งจะต้องมีความรู้ความเข้าใจการสอนและการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ดุษณี ศรีประเสริฐ (2554) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภา พรเสนาะ อัมพวัน ประเสริฐภักดี และสายตา ประเสริฐภักดี (2556) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เพราะว่าครูส่วนใหญ่ ทั้งระดับการศึกษาปริญญาตรีและ ปริญญาโท ต่างมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้ทักษะการบริหารที่เหมาะสม ดังที่ ประกอบ คุปรัตน์ (2552) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญไม่มีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษาประสิทธิภาพของการบริหาร และประสิทธิผลของสถานศึกษา นักวิชาการหลายท่านมีความเห็นตรงกันว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่งดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารการศึกษายุคใหม่ จึงต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับ การเปลี่ยนแปลงของโลก

ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เพราะว่า ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้ทักษะการบริหารที่เหมาะสม ดังที่ ญัฐธยาน์ โพธิ์ชาธาร (2553) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนด นโยบายของสถานศึกษา จัดโครงสร้างสถานศึกษา และเป็นผู้นำทางวิชาการ มีทักษะความคล่องตัวในการบริหารงานด้านวิชาการ การบริหารงานด้านบุคลากร การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานทั่วไป สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร และส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาบุคลากรในการจัดทำวิจัย จัดการทรัพยากรในชุมชนเพื่อก่อประโยชน์ให้กับสถานศึกษา สร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ

การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เนื่องจากการที่จะบริหารงานได้สำเร็จตามที่มุ่งหวัง จะต้องมีความรู้ขั้นพื้นฐาน 5 ประการ คือ ทักษะด้านคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะ

ด้านเทคนิค ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และทักษะด้านความรู้ความคิด และต้องฝึกฝนให้เกิดขึ้นกับตนเอง สถานศึกษาไม่ว่าขนาดใหญ่ ขนาดกลางหรือขนาดเล็ก ต่างก็ใช้ทักษะการบริหารเดียวกัน จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย บุญยวรียี เศรษฐวงศ์สกุล, ไมตรี จันทรา และกรีธา วีระพงษ์ (2557) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีทักษะการบริหารไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผล การศึกษาที่ได้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานในการวางแผนแนวทางการพัฒนาและ ปรับปรุงทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญทำให้การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ กำหนดไว้ อันเป็นประโยชน์กับทางการศึกษาต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอหนองวัวซอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1.1 ผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการ ควรส่งเสริมทักษะการบริหารแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ในเชิงรุกทุก ด้าน

1.2 ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดกิจกรรมหรือการฝึกอบรมทักษะการบริหารสถานศึกษาระดับล่าง ได้แก่ รูปแบบประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะด้านความคิดรวบยอดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ:

กระทรวงศึกษาธิการ.

ณัฐธยาน์ โพธิ์ชาธาร. (2553). *การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่*

การศึกษานครสวรรค์. (ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).

- ดุขนิ ศรีประเสริฐ. (2554). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1*. (ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา).
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS และ AMOS*. กรุงเทพฯ: สามัญปิเศษินเฮอร์แอนด์ตี.
- บุญยวรีย์ เสวตวงศ์สกุล, ไมตรี จันทรา และ กริธา วีระพงศ์. (2557). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต3. วารสารบัณฑิตศึกษา, 11(53), 187-196.*
- ประกอบ คุปรัตน์. (2552). *ผู้บริหารสถานศึกษาชื่อและความหมาย*. สืบค้น 10 พฤษภาคม 2565. จาก http://pracob.blogspot.com/2009/11/blog-post_1389.html.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุพัฒน์ สุขมลสันต์. (2560). *การเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดสอบรวมเพื่อการวิจัย. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 9(2), 51-70.*
- เสาวภา พรเสนาะ, อัมพวัน ประเสริฐภักดี และ สายตา ประเสริฐภักดี. (2556). *การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 7(2), 36-42.*
- Drake, T.L., & Roe, W.H. (1986). *The Principal Ship*. (3rd ed.). New York: Macmillan.
- Krejcie, R.V. & Morgan. D.W. (1970). *Determining Size for Research Activities. Education and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.*

